

בסדיוה

דרכי אדם

איש תש"ח

אילו רצתה שנת תש"ח ללבוש דמות של אדם, ולהתהלך עצובה בחוצות תל-אביב, היא היתה נראית כמו רפי עטרון. רגלו התחבתה, שגרמה לצליעה קלה, ידו המשותקת, הכיסוי השחור על עינו — כל אלה הישו לו צורה של לוחם וחוקי. הוא היה בדיוק כזה.

כבר לא זקוק, נכוחו (100%) באה לו במלחמת תש"ח. הצעיר יליד-גרמניה, שהצטרף בגיל 16 להגנה ועלה לדרגת מס"כף בחי"ש (חיל-שדה), ניצל שלוש פעמים ממות בטוח.

בעת ההגנה המפורסמת על בית הקרו הקיימת ליד בית-דגון, קפץ באלפית-השנה האחרונה הצידה, כשגורק לעיברו רימון. הוא נפצע קל בזרועו, נחבש, המשיך.

האסון קרה אחרי הקרב — כפי שקרה פעמים רבות באותם הימים של קלות דעת וכוו לשכנה. בעת סיור בגיפ ראה כמה תנוגלות, רדף אחריהן, עלה על מוקש. הוא איבד עין, רגל ויד, לקה מאוחר יותר בשיתוק בחצי גופו. כל זה נוסף על מחלת-לב קשה.

אבל רפי לא רצה להשלים עם העובדה ששוב אינו מסוגל להביא תועלת לצבא. כמה פעמים התנדב, נדחה. ערב מיבצע סיני תבע במפגיע מידו וחיק, שהפך מג"ד, לגייסו לגדודו.

"הצבא כבר לא זקוק לך!" אמר ה"מג"ד. רפי התמרמר, עמד על שלו, והיה צורך בשני שוטרים גדודיים כדי לגררו החוצה.

לא להיות פאראזיט. מאז ישב רפי בכסיה. בין הבדיחות שנאמרו עליו,

רפי עטרון

"לא נמות אף פעם!"

בטוב-לב: המלצרים שמו עליו מאפרה, כי חשבו שהוא רהיט.

אבל רפי סבל מחוסר-המעש. אמנם זכה לתשלום חודשי ממשרד-הבטחון, אך הוא רצה לעשות משהו, "לא להיות פרא-אזיט!" כשנדחתה בקשתו לסדר לו תע-סוקה מתאימה, בעזרת השקעה מצד משרד-הבטחון, הכריז שביחית-שבת לפני ביתו של שמעון פרס.

לא רק בחייו הפרטיים התגעגע רפי למשהו שיתן טעם לקיומו. הוא היה בין אוהדי ה"ר" סנה כשזה פרס ממפ"ם, אך לא הלך עימו למק"י. תחת זאת מצא בליבו אהדה גוברת והולכת לרעיונות העוטף הוה, בהם גברת את הביטוי האחרון לרוח תש"ח.

לא נמות לעולם. מובן מאליו שרפי עטרון היה הראשון שהצטרף לרשימת העולם הזה — כוח חזק. ביום שנולדה. דקות מעטות אחרי שהרדיו הודיע על חקיקת חוק ל-17 הרע, צילצל למערכת והתנדב לשרות.

לקראת הבחירות גברה התרגשותו. יומיים לפני הבחירות נתקל באחד הפעילים, שאל אותו איך מתקדמים העניינים. "מתים מרוב עבודה ועצבים" ענה הפעיל.

"לא נמות אף פעם!" ענה רפי בפאזוס. "שמנו יכנס להיסטוריה!" הוא רפי בפאזוס. כעבור 24 שעות, ערב הבחירות, נמצאה גופתו בחור הקטן, בו גר לבדו, בשיכון

ליד חולון. הוא מת בשנתו בלילה, משבץ-הלב.

המורד

ביום הראשון בבוקר היה נחמן פרקש עצ-בני במיוחד. היתה לכך סיבה ברורה. באותו בוקר עמד נשיא בית-המשפט המחוזי בבאר-שבע לקרוא את גזר-הדין במשפטו, על ברי-חנות הגדולה מהכלא ועל יציאתו הבלתי-חוקית מן הארץ.

בתחילת הישיבה האחרונה של בית-המש-פט הכריז פרקש שהוא מוותר על הגנת סניגורו, צבי לידסקי, כתגובה על הופעת פטיכיאטר בבית-המשפט נגד רצונו. אחר-כך הוא הכריז שהוא מתנגד להישפט בפני השופט שלמה אלקיים. כשלא נתקבלו טע-נותיו, הודיע פרקש ברוגז שהוא יגיש צו-על-תנאי נגד השופט.

לבסוף הוצא פרקש מן האולם, וזו הסיבה שלא שמע את גזר-הדין המפתיע: ארבע שנות מאסר על תנאי.

מצב נפשי מיוחד. גזר-הדין הפתיע לא רק את הנאשם ואת הקהל הרב שמילא את אולם בית-המשפט המחוזי בבאר-שבע, אלא גם את עורך-הדין, שלחם לעצמו במשך כל השנה האחרונה. "חשבתי בליבי שאם יקבל פרקש שתי שנות מאסר נוספות, תהיה זו הצלחתי הגדולה", התורה צבי לידסקי.

היתה זו באמת הצלחתו האישית הגדולה של עורך-הדין התל-אביבי הצעיר. כעד מר-כזי בדיונים על חומרת העונש, הביא לידס-קי את הפטיכיאטר המנוסה יוסף לבנסקי. המומחה הרפואי הביע את דעתו על מצבו הנפשי של פרקש, ועל מהות מחלתו. הוא הביא גם עובדות אחדות מחיי הנאשם, ה-מעידות על מרדנותו, שבאה כתוצאה ממצבו הנפשי.

השופט לא הסכים עם דעת העד, כי ה-עובדות שעליהן סופר מעידות על מצב נפ-שי מיוחד במינו. לעומת זאת ערך נשיא בית-המשפט המחוזי ניתוח מפורט של ה-פעת המחלה על עבריינות ופסקי-דין. הוא ציטט פסקי-דין אנגליים, המתייחסים במיוחד למקרים דומים.

"החוק האנגלי אינו חל בארץ", המשיך השופט. "בתי-החולים האנגליים אינם קיימים כאן, וחוסר הבהירות של המושג פטיכופאס אינו מותר מקום למסקנה אחרת, אלא ש-טובת הציבור מחייבת להרחיק אנשים כאלה מהחברה.

"לעומת זאת יש מקרים שמן הראוי ש-שבית-המשפט ישתמש בסמכויותיו לפי פק-ד"ת העמדת עבריינים במבחן. מקרים אלה הם אותם מקרים בהם בית-המשפט משתכנע שקיימים סיכויים סבירים לריפוי של ה-עברייני. אלמלא הקושי המיוחד אותו ה-כריז (תקופת המאסר המוטלת על פרקש ממשפטו הקודם), הייתי אומר שמקרה זה הוא מקרה מיוחד להעמדת מבחן."

חוסר פינה חמה. העד הנוסף שהשפיע על קולת גזר-הדין היה אדם העומד בקשר יום-יומי עם פרקש, מזה תקופה ארוכה.

היה זה נחום גרצברג, חבר האגודה ל-שיקום העברייני, שהתמסר לטיפול בפרקש. כתב השופט בגזר-דינו על העד: "איתו מר גרצברג הוא פקיד בסוכנות היהודית, אשר מחוי לעבודתו הציב לעצמו מטרה לדאוג לשלומם של מספר עבריינים מועדים. הגורל התאכזר אליהם, והתדרדרותם ל-מעשי-פשע באה מחוסר פינה חמה וחוסר אדם אשר יעזור להם. מר גרצברג יוצר קשר איתם כאשר הם עדיין בית-הסוהר, משוחח איתם על בעיותיהם, רוחש את אמונם ואהר-תם, ובצאתם מהכלא, מארח אותם בביתו. הוא דואג לשלומם ומסדר אותם בעבודה. הוא יעזור בטטה זה על-ידי משפחתו, אשתו, בניו וחוננתו. חלק מהדירה שיש להם בראשון-לציון משמש להכנסת אורחים כאלה, וכל אחד מבני המשפחה תורם את חלקו ליצירת אווירה ביתית לעבריינים אלה. מר גרצברג אומר שהוא עומד לאפשר לנאשם לעבד חלקת אדמה של שני דונאם הנמצאת ליד ביתו. בתנאים אלה הייתי רר אה במיקרה זה מיקרה מיוחד, שבו היה מן הראוי לתת לנאשם הזדמנות לרפא את מח-לתו ולהחזירו לחיים תקינים."

המלצה לעתיד. גזר-דינו של ה-שופט אלקיים שימש כעין גלגל הצלה, ש-נזרק לזאב בודד וטובע. אך אחרי גזר-הדין יחזור פרקש לתאו, בו עליו לבלות חמש שנים נוספות, לפי גזר-דין קודם. יתכן שגזר-הדין של השופט אלקיים ישמש כהמלצה לעתיד, לצורך הורדת שליש תקופת המאסר. יתכן גם שתהיה זו דחיפה למאבק נוסף, למען קיצור מאסרו של פרקש והחזרתו לחיים תקינים.

למתנדבי רשימת העולם הזה כוח חדש, בחיפה עכו ונהריה

ביום ג' 16.11.65, בשעה 20.30, תתקיים

מסיבת סיום וסיכום של מערכת הבחירות

בהשתתפות באי כוח המרכז, במועדון התיאטרון חיפה, ע"י התיאטרון העירוני חיפה, דמי השתתפות סך 3 לירות לאיש או 5.50 לירות לזוג עבור שכירת האולם וכיריד רא-שוני, יש לשלם בכל סניפי בנק הדואר, חשבון מס' 13069 על שם "העולם הזה" חיפה ע"י אביבי צבי.

קבלה מוחתמת ע"י בנק הדו-אר מקנה זכות כניסה. כל הפעילים מוזמנים.

ה ק צ למשקפיים

ע"י שיפור הראייה הלקוייה סוף לכאבי עיניים וראש בקריאה כתיבה, קולנוע וכו'. טיפול בבעיות עיניים שונות לפי שיטת DR. BATES בפיקוח מדופלם מאנגליה.

"מכון בייטס" ת"א, רש"י 8 1-4-7 חוץ מיום ששי

סטודנטים

עבורכם למשך 27 שבועות TIME 9.80 ל"י בלבד

החתמה למגויים חדשים נ.ב.ט את דנגור אבן-גבירול 12, תל-אביב

"לוי"ד"

המכון הבינלאומי לחתכתבות

אלטי מתכתבים לפי שיטה אמריקאית

פרוספקט חינם תל-אביב, ת.ד. 4185

הנהיגו את הרכבכם באופן חוקי וזהיר

אביואים

היפה היחשלים

היא לארן דורות הורים איומים

מאת ז'אן קוקבא Les parents terribles

מחוי: יואל זילברג עברית: ישעיהו בן פורת תפאורה: ש. ויתקין אשת"פ"ס: חנה רוזובסקה תמר רובינס (הבימה) יוסף לוי צדוק צרפתי נדרית קצ'לסקי

טלפון המשרד 31688 יום ד' 10.11 לוד אורלי

יום ה' 11.11 מוצ"ש 13.11 תל-אביב, מוגרבי, 7.15

יום ו' 12.11 הולון ארמוץ יום א' 14.11 אבן-הודיה יום ב' 15.11 קרית-גת, גת הכניסה למטה מגיל 16 אסורה